

ر ح م

ناشرانديشه ېای دموکراتیک خلق افغانستان

شماره (نهم) دوشنبه ۱۶ ثور۱۳۴۷ - ۶ می ۱۹۶۸ ع

نوراحمد

ولی د قاچاق مخنیوی نه کیږی؟

په اصطلاح د قاچاق د انسداد داوړدو او سورورو تشکیلاتو باوجود او پدی لاری کی د بودجی د زیاتو لگښتونو سره سره بیا هم نه یوازی د کابل، ننگرهار، کندهار، پکتیا او هرات او د هیواد د ټولو برخو بازارونه په قاچاق مالونو ډک دی، بلکه زمونږ د اړتیاوږ په لس‌هاوو قلمه مالونه چه پخپل هیواد کی لاس ته راځی د تاریخی آثارو او قیمتي ډبرو په گډون له هیواد نه په گړیزی توگه د باندی وزی – او د مالونو له دې پې جلمه ونو او راننوتو نه د هیواد خارجی تجارت او ناتوانه اقتصاد ته سخت تاوان ور اوږیږ

داخپره لکه لمر روښانه ده چه د لاجړو قیمتی او نایابه ډیری له هیواد نه د غلا او قاچاق په توگه ایستل کیږی او له دی لاری نه په ملیونو افغانی چه د افغانستان د خلکو شتمنی ده د یو شمیر قاچاقچیانو دلالتو او دهغوی د حامیانو او د امپریالستی انحصاراتو له خوا لوټ کیږی.

زمونږ د هیواد مهم پیداوار لکه پسونه، غلی او نور غذایی مواد چه زمونږ خلك کلکه اړتیا ورته لری له هیواد نه د غلو په لاس ایستل کیږی. او همدا راز یوه برخه وارداتی مالونه چه د پیاوړو اسعارو د ادا کولو په مقابل کی لاس ته راځی بېرته په قاچاقی توگه له هیواد نه وزی.

هیواد ته د قاچاقی مالونو د راننوتلو بهیر تر دې اندازی پیاوړی او دوامی دی چه اوس گواکی لکه په یوه طبیعی جریان بدل شوی وی، د افغانستان د چارو متصدیانو داسی د هغه په مقابل کی غلی او پی حساسیته دی لکه چه پخپله د دی جریان د سا تلو وظیفه ولری. د پاکستانی سگروټو سل‌هاوو زره قطی چه د خلکو روغتیا ته تر هرو نورو سگروټو زیات تاوان رسوی، پرته د هر راز حق‌الانحصار او مالیاتو او د گمرکی محصول او عوارضو نه په آزاده توگه د افغانستان په هر ځای او هر وخت کی خرڅیږی، په ملیونو متره نخي او سندی ټوکران او ټول مصرفی اجناس په بازارونو او حتی د هیواد په ډیرو لری گوتونو کی عرضه کیږی.

سرایونه، بازارونه او مغازی د ډیرو بد کیفیته غیرضروری مالونو څخه چه په ظاهر کی غولوونکی دی لکه پلاستیکی شیان، د اطفالو لوبغالی، ژاوی، مری... او نور ډک شویډیر او دا ټول په قاچاقی توگه واردیږی.

یوه زمانه د آسیای او افریقایی هیوادونو استعمار د لویدیځی اروپا د هیوادونو له خوا په همدې طریقه شروع شو. هغوی به خپل اضافه تولیدشیان چه په ظاهر کی به ښایسته ښکاږېدل دی هیوادونو ته د غولولو او لوټماری لپاره راوړل او د دی هیوادو په ځینو کی پی له دی لاری نفوذ وکړ او په نتیجه کی پی هغوی تر استثمار لاندی راوستل، حتی په ډېره فجیعه او وحشیانه توگه‌پی د تورپوستکو په تجارت (دغلام په توگه) لاس پوری کړل او دانسان د رانیولو په بدل کی‌پی، ژاویٔ ټ هینداری، مری، شراب او تریاک ورکولږ

اوس چه د افغانستان بازارونه پراخېدونکی دی له دې وضعی نه د نوی استعمار او امپریالیزم په گټه هغه هم د هغو هیوادونو له لاری چه پخپله له امپریالیزم سره بشپړ سیاسی او اقتصادی تړون لری (پاکستان، ایران) د حریصو قاچاقچیانو او داخلی دلالتو او ځینو ار تجاعی محافظو په وسیله او مرسته استفاده کیږی او ټکل کوی چه زمونږ تړون له امپریالیزم او د هغه تر نفوذ لاندی اقتصادونو سره لا زیاتشی.

آیا حکومتی مسئول (!) مقامونه متوجه شویدی چه څومره سره زر د انگلیسی پوندونو او ایرانی پهلوی په شکل په تور بازار کی له یوه لاس نه بل ته ځی، آیا دال ه کومی لاری را ننوزی؟ په هیواد کی د سرو زرو او تریاکو قاچاق د سترو داخلی او بین‌المللی قاچاقچیانو لپاره ډېره برکتی حرفه (!) گزیدلی ده.

دغو غلو د قاچاقی راکری ورکړی په وسیله د افغانستان د خلکو ټول جیبونه تش کړیدی. سلگونه کیلو سره زر په بیلو بیلو ذریعو د طلا د قاچاق د مخصوص واسکت نه نیولی د پرزو تر اشکالو پوری او د موټرونو په پرزوی د هغو دخوندی کولو تر پولی د سرمایه داری هیوادونو د قاچاقچی عمالو او باندونو (ډلو) او د هغوی د پیاوړو داخلی ملاتړو په واسطه افغانستان ته راځی او له دې لاری نه د هند نه نیولی د آسیا تر جنوب ختیځ پوری وړل کیږی.

هر چا ته ښکاره ده چه د سرمایه داری هیوادونو سرمایه داری نمایندگی د خپلونورو چپاولونو په اړخ کی د قاچاق په گټندوی کار هم لگیا دی او بیا په تیره د دی نمایندگیو ځینی د بین‌المللی قاچاقچیانو نمایندگی هم کوی او د هیواد په اداری دستگاه او حاکمه محافظو کی داسی نفوذ او تسلط لری چه په آزاده توگه عمل کوی.

دلته پوښتنه پیدا کیږی چه نو ولی د قاچاق مخنیوی نه کیږی؟ خواب ښکاره دی. پداسی حال کی چه متنفذین او عالی رتیه مامورین پخپله په قاچاقی معاملو مشغول وی او د قاچاق له بین‌المللی باندونو سره رابطه ولری او د دوی تر سیوری لاندی ستر او خطرناک قاچاقچیان په آسوده ذهن او خاطر دی ځانئانه کار ته دوام ورکړی اوله مجازاتو او پوښتی نه حتی یوه کوچنی ویره هم ونلری نو څنگه کیدی شی چه د قاچاق دهیواد ورانوونکی سیلاو مخه به واوری او د هیواد بیوزلی خلك به له دی طاعون نه خلاص شی.

سپس فراول، ارز رفیق ... که این شماره جریده پرچم را از گلشنم شخصی خویش که در شورای ترنسردور انما آرزو حفظ نموده و در اختیار «راوپرچم» قرار داده اند.

قطعنامهٔ تظاهرات اول می در کابل

پښتو متن

د مې لومړۍ ورځ د کارگرانو بين‌المللی ورځ، د لومړی ځل لپاره د هيواد په سياسی تاريخ کي د افغانستان د خلک دموکراتيک قوتونو په ابتکار په سترو او درنو تظاهراتو ولمانځل شوه. د هيواد قهرمانو کارگرانو، محصلانو، مترقی منورينو او د کابل زياتو ښاريانو پدی تظاهراتو کی گډون درلود. هغه کلی نتايج چه له دې که ويناوو نه لاس ته راغلل په لاندنی ډول دی:

- د دې لپاره چه د مې لومړی ورځ په افغانستان کی د کارگرو د ورځی په حيث وپېژندل شی او عمومي تعطيل اعلان او د هغی لمانځنه وشي او کارگری اتحادیې مينځ ته راشی - دوام داره مبارزی به وشي
- د افغانستان خلک په کلکه تصميم لری چه د استبداد، ارتجاع د استعمار ادارې د شېوې او د خلکو د دښمنانو فيودا لیزم او امپریالیزم پر ضد خپلی زوروری مبارزی جاری وسات
- د افغانستان د کارگرو ځوانه طبقه او د مظاهری ټول گډون کوونکی د ويتنام په قهرمانو خلکو باندی د امریکي د امپریالیزم جنایتکار تیری محکوموی.
- خلک د زلمی کارگر - اکرم (کارگر) د غیرقانونی توقیف پر ضد کلک اعتراض کوی او د دی آگاه کارگر د سمدستی خوشی کیدو غوښتنه کوی.»

بیرک کارمل

طبقات و مبارزه طبقاتی

نه در مسايل روانی... شعوری، درجه عايد، رفاهيت مادی وغيره.

جامع‌ترين تعريف علمی طبقات این است: «طبقات گروه‌های بزرگ

مردم استند که از مقام خویش در سیستم تولید اجتماعی که از نظر تاریخی معین است، از جهت مناسبات خود(که قسمت زیاد آن در قوانین فورمولبندی و تثبیت شده) با وسایل تولید، از لحاظ نقش خود در سازمان کار و بنابراین از جهت شیوه دریافت اندازه آن سهم از ثروت اجتماعی که آنها در اختیار می‌گیرند، از یکدیگر تفريق می‌گردند.

طبقات آن چنان گروه‌هایی از مردم استندکه یکی از آنها می‌تواند بعلت مقامی که در شیوه معین اقتصاد اجتماعی دارد ،کار گروه دیگری را بخود اختصاص دهد.

از تعريف فوق ثابت می‌گردد که هیچگونه تلقیبات غیرعلمی و طبیعت انسان» طوری که طبقات استثمارگر و نمایندگان فکری آنها ادعا می‌کنند باعث تقسیم طبقاتی نیست. بلکه عضویت در يك طبقه خاص است که تسلط و مقام ممتاز بعضی را و محکومیت با فقر و فقدان حقوق و آزادی دیگران را بار می‌آورد .

بعباره دیگر برای تشخیص علمی طبقات باید دید که کدام يك از گروه‌های انسان‌ها صاحب وسایل تولید (زمین، ماشین و غیره) اند و کدام از گروه‌های مردم طبقه استثمار شونده و تحت ستم وبدون وسایل تولید استند، یعنی علامت عمده همان رابطه با وسایل تولید است

تظاهرات روز اول ماه می در کابل

خبری نیست.

چرا ؟

برای اینکه طبقات حاکمه ارتجاعی ع کشور از مبارزه طبقات زحمتکش مخصوصاً طبقه کارگر که از دستبرد بحاصل رنج و زحمت آنان صاحب این همه جاه و جلال و مالک این همه زمین و سرمایه شده اند در هراسند.

آنها می‌ترسند که اگر توده‌های استنمارزده به حقوق و نیروی خویش آگاهی و باین حقیقت عمده دست یابند که اینهمه مظاهر عالی زنده‌کی

(ص ۳)

و از این رابطه است که مقام و نقش طبقات در تولید اجتماعی و همچنان راه تحصیل عواید و میزان آن ناشی می‌گردد و تقسیم طبقات بوجود می‌آید.

تقسیم جامعه به طبقات از لحاظ تاریخی چه وقت پدید گردید؟

تقسیم جامعه به طبقه استثمارگر و استثمار شونده در سیستم کمون اولیه وجود نداشت. زیرا در آنزمان سطح تولید آنقدر نازل بود که صرف حداقل نعم مادی را برای عضو جامعه تأمین می‌کرد تا از گرسنگی نمیرد.

به همین جهت هرگونه تراکم ثروت و تملك وسایل تولید و پیدایش مالکیت خصوصی و طبقات و استثمار امکان نداشت. ولی بمرور زمان و بتدریج ښایر مهارت و تجربه انسان‌ها و تغییر در افزار تولید، حاصل‌دهی کار بالا رفت و عده‌ای قادر بدان شدند که بیش از احتیاج و مصرف خویش تولید کنند و در نتیجه امکان تجمع ثروت‌های مادی و تملك برو سایل تولید پدید آمد. بدین ترتیب مالکیت خصوصی ایجاد گردید و همکاری ساده تولید و کار جمعی یا تعاونی مالکیت مشترک وسایل تولید و توزیع مساوی محصولات همه بتدریج جای خود را به تقسیم کار اجتماعی و مبادله سپرد.

سپس به تناسب تکامل مالکیت خصوصی و تلاشی سیستم کمون اولیه نابرابری اقتصادی مردمان رو به افزایش نهاد و برخی از افراد بخصوص سران قبیله و دیگر اشخاص پرزور و زرنگ ثروتمند شدند و وسایل جمعی را غصب کردند و بالمقابل گروه‌های دیگر جامعه از مالکیت

سپس فراول، ارز رفیق ... که این شماره جریده پرچم را از گلشنم شخصی خویش که در شورای ترنسردور انما آرزو حفظ نموده و در اختیار «راوپرچم» قرار داده اند.

قطعنامهٔ تظاهرات اول می در کابل

متن دری

روز اول می، روز بین‌المللی کارگران برای اولین بار در تاریخ مبارزات سیاسی کشور به ابتکار نیروهای پیشرو دموکرا تیک خلق افغانستان با تظاهرات عظیم و پرشکوه تجلیل شد. کار گران قهرمان کشور، محصلان، روشنفکران مترقی و عدهٔ کثیری از شهریان کابل در این تظاهرات اشتراک کردند. نتایج کلی که ازین سخنرانی‌ها بدست آمد قرار ذیل است:

۱ - برای آنکه روز اول ماه می بحیث روز کارگر در افغانستان شناخته و تعطیل عمومی اعلان گردد و از آن تجلیل به عمل آید و اتحادیه‌های کارگری تشکیل شود مبارزات پیگیر صورت خواهد گرفت .

۲- مردم افغانستان جداً مصمم استند تا علیه استبداد، ارتجاع، شیوه ادارهٔ استعماری، فیودالیزم و امپریالیزم دشمنان خلق مبارزه دلیرانه خود را دوام دهند.

۳ - طبقه جوان کارگر افغانستان و همه اشتراک کنندگان مظاهره تجاوز جنایتکارانه امپریالیزم امریکا را بر خلق ویتنام محکوم می‌نمایند.

۴ - مردم جداً علیه تو قیف غیر قانونی کارگر جوان اکرم (کار گر) اعتراض و رهایی فوری این کارگر آگاه را خواستارند.

بر وسایل تولید محروم ماندند و مجبور گردیدند که برای مالکین این وسایل کار کنند تا از گرسنگی تلف نشوند. بدینترتیب با ظهور مالکیت خصوصی و بوجود آمدن طبقات متخاصم و استثمار، سیستم کمون اولیه متلاشی گردید و بجای آن صورت بندی جامعه یردکی پدید آمد و تضاد طبقاتی سرچشمه مبارزه پرحمانه طبقاتی قرار گرفت. مبارزه طبقات متخاصم در طول صدها سال بصورت یکی از مهم‌ترین خصو صیات تکامل جوامع بشری ظاهر شد و به انقلاب‌های بزرگ اجتماعی انجامید و نظام‌های کهن اجتماعی جبراً جای خود را به نظام‌های نوین و مترقی واگذاشت و برخی از طبقات پیروز شدند و بعضی نابود گردیدند.

مبارزه طبقاتی منبع تکامل جامعه طبقاتی است

جهان بینی علمی می‌آموزد که تریخ جامعه‌های طبقاتی عبرتست از تریخ مبارزه طبقات. باین معنی که کرای در قرون متمادی در بین برده و برده‌دار، دهقان و مالک رضی، استاد صنعتگر و شا گرد، کلرگ و سرمایه دار یا بطور خلاصه در بین ستمگران و ستمکشان تضاد دایمی وجود داشته و با یکدیگر مبارزه بلا انقطاع گاهی پنهانی وزمانی آشکرا داشته اند. مبارزه‌پی که همیشه با تغییرات بنیادی و کیفی تمام بنای جامعه پایان پذیرفته است و سر انجام منجر به نشستن جامعه نوین بر جای جامعه کهن گردیده و می‌گردد.

مبارزه طبقات متخاصم آشتی ناپذیر است. زیرا این مبارزه از تضاد عمیق شرایط زندگی اقتصادی و سیاسی از هدف‌ها و وظایف طبقات در جامعه منشاء می‌گیرد که وسیله حل آنها صرف از طریق بروز تحول عمیق در حیات اجتماعی یعنی تغییرات سریع کیفی و بنیادی و استقرار نظام مترقی نوین امکان پذیر است. قرن‌هاست که زحمتکشان اعم از بردگان، دهقانان و کلرگران از طرف طبقات حاکمه بطور وحشیانه مورد استثمار قرار گرفته اند. لذا مبارزه رهایی‌بخش این طبقات زحمتکش در سیر تریخ برای شکستاندن زنجیرهای اسارت برای نجات از نابرابری اجتماعی و از کلیه اشکال ستمگری و استثمار و سرانجام برای ایجاد يك زندگی آزاد و سعادتمند کاملاً طبیعی و طبق قانون تکامل بوده و است.

(ص ۴)

س (کشتمند)

در دو شماره گذشته پرچم تحت عنوان «سیاست درهای باز مطالبی تقدیم و نشان داده شد که تعقیب و ادامه سیاست وارداتی درهای باز و تجارت مبتنی بر مبادله آزاد نه تنها نمی‌تواند پاسخگوی خواست و منافع مردم باشد - بلکه برعکس چنین سیاسی ناستواری اقتصادی ما را بیشتر می‌سازد و موجب تقویه قشر تاجر دلال و کمپرادور بمثابه دشمن منافع و مصالح خلق‌ها در کنار ملاکین فیودال و متحد طبیعی امپریالیسم و تجار و نمایندگی‌های انحصارات امپریالیستی می‌گردد. پس باید در تجارت خارجی پالیسی‌ای آن تعقیب گردد که در راه رشد یک اقتصادی کشور کمک کند و بر طبق منافع مردم باشد که تجارت بازرتری دارای چنین خصوصیتی است.

تجارت بازرتری (تجارت با کشورهای سوسیالیستی در افغانستان به این عنوان مصطلح گردیده است) بهترین شکل مبادله اموال برای افغانستان محسوب می‌گردد، زیرا این نوع تجارت بر طبق پروتوکول‌های اموال و تادیات منعقده برای هر سال صورت می‌گیرد. بدین طریق بازار مطمئن برای اموال مرسوم‌ی ما فراهم می‌گردد و از خروج مقدار زیاد اسعار خارجی و ورود اموال غیرضروری جلوگیری می‌شود. در تجارت بازرتری ارزش اموال صادراتی و وارداتی بطور کلی متعادل می‌گردد و مسأله کسر بیلانس تجارّتی با کشورهای شامل این حوزه موضوع امکانات بحث نمی‌باشد. در تجارت بازرتری تسهیلات لازم برای حمل و انتقال اموال تأمین می‌شود و نزدیکی افغانستان به کشورهای شامل این حوزه تجارّتی بخصوص اتحاد شوروی موجب تسریع در تحویلدهی اموال و در نتیجه موجب دوران بیشتر اموال و سرمایه می‌شود. سیستم موجوده پرداخت از نظر کشورهای شامل حوزه بازرتری تجارت در این امر کمک می‌کند چه قیمت اموال بلافاصله پس از ارسال حوزه تادیه می‌گردد، در حالیکه در حوزه «آزاد» تجارّتی قیمت کامل اموال پس از فروش آن پرداخته می‌شود و طبیعی است که درینصورت در تادیات تاخیر صورت می‌گیرد. علاوهآ در معاملات تجارّتی باحوزه بازرتری قیمت محصولات اساسی صادراتی مطابق به قیمت‌های پیش‌بینی شده در پروتوکول‌های تجارّتی در تمام مدت قرار داده، تادیه می‌گردد. در حالیکه قیمت فروش اماوال ما در بازارهای غربی ثابت

نموده و تابع عرضه و تقاضاست و مثال عمده آن تموجات و نرخ و تقاضا در لیلام‌های قره‌قل می‌باشد. بدین جهت است که تجار صادر کننده ترجیح می‌دهند که اجناس صادراتی را از قبیل پخته، پشم میوه‌های خشک و غیره به این کشورها صادر نمایند.

از این کشورها بخصوص اتحاد شوروی اموالی که وارد می‌شود اولاً بطور عمده سامان،ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی و زراعتی است که اهمیت تولیدی دارند و سهم نسبی آنها در تجارت بین دو کشور از یک سال تا سال دیگر افزایش می‌یابد و بعد اجناس مورد احتیاج عامه و ضروری مانند قند، و شکر، گوگرد، روغنبات، پطرول، کاغذ و اجناس و مصرفی دیگر که از یک طرف برای تولید صنعتی و زراعتی مملکت لازم است و در امر تسریع آهنگ رشد و ترقی کشور نقش موثری داشته و به پیشرفت فنی آن کمک می‌کند و از جانب دیگر آن اموالی است که اصلاً در داخل کشور تولید نمی‌شود و یا تولیدش محدود است. به این حقیقت روشن محافل و اشخاصی که به توسعه این نوع مبادله خوشبینی و صداقت هم ندارند و به آن درست عمل نمی‌نمایند اما معترف استند. در فصل تجارت و بیلانس تادیات کتاب مربوط به پیش بینی‌های پلان سوم گفته می‌شود: «در مورد اموال کثیرالمصرف که امکانات تولیدات داخلی آن موجود نمی‌شود در جریان پلان سوم تدابیر موثر بغرض رفع قلت همچو مواد صورت می‌گیرد، چنانچه درین موضوع به تجارت بازرتری و حوزه‌هائی که تحت کنترل است، قرار دادها و موافقات سالانه حق اولیت داده شد» طبیعی است که فواید تجارت بازرتری از نظر کسی پوشیده مانده نمی‌تواند. نظر به تمایلی که جهت صادرات به حوزه بازرتری از طرف تجار صادر کننده وجود دارد و ضرورت جبری‌ای که به اموال وارداتی ازین کشورها محسوس است در پروتوکول مبادله اموال و تادیات منعقده با اتحاد شوروی برای سال ۱۹۶۸ بر طبق اظهار رئیس هیات افغانی که برای این منظور به آنکشور رفته بود «در حجم تجارت با اتحاد شوروی در سال ۱۹۶۸ نسبت به سال‌های قبلی افزایش قابل ملاحظه بعمل آمده است.»

با وجود اینکه بر اساس تجارت به بازرتری

پرچم

بسط و توسعه تجارت بازرتری به نفع رشد اقتصاد ملی ماست

ارزش اموال صادراتی و وارداتی باید معادل باشد اما در عمل غالباً صادرات افغانستان به کشورهای شامل حوزه تجارت بازرتری بیشتر از واردات آن ازین کشورها می‌باشد مثلاً صادرات افغانستان به اتحاد شوروی در سال ۱۳۴۰ به اندازه پنج فیصد بیشتر از واردات بوده است یعنی رقم ۱۲۸۵ ملیون افغانی صادرات در برابر ۱۱۲۵ ملیون افغانی واردات (نرخ تسعیر ۵۵ پلان و تحلیل اوضاع اقتصادی برای سال ۱۳۴۵)

در لست اموال صادراتی به کشورهای حوزه بازرتری، تقریباً کلیه اموال صادراتی افغانستان بملاحظه می‌رسد و حتی اموال صنعتی افغانستان را بعضی ازین ممالک خریداری می‌نمایند. مثلاً در چند سال اخیر یک مقدار کافی میوه‌های کانزرو شده محصول فابریکه کانزروسازی و حفظ میوه قندهار، به اتحاد شوروی صادر می‌گردد.

همچنین بموجب قرار دادی که موجود است اتحاد شوروی حاضر گردیده که کودکیمیایوی مازاد از مصرف داخلی محصول فابریکه کود مصنوعی مزار شریف را پس از آنکه فابریکه به تولید آغاز نماید خریداری بکند. صدور گاز به اتحاد شوروی بقیمت‌های خیلی مساعد، در تجارت خارجی افغانستان مقام برجسته و مهمی را احزای می‌کند که در یکی دو سال دیگر اولین قلم عمده تجارّتی ما را تشکیل خواهد داد.

بدیهی است که هر فرد وطنپرست و صدیق بمصالح خلق افغانستان و علاقمند به رشد کشور به این عقیده است که عاجلاً باید کنترل کامل بر تجارت خارجی برقرار گردد، دست تجار و نمایندگی های انحصارات خارجی در امور تجارّتی گرفته شود و محیط عمل تجار دلال و کمپرادور شدیداً محدود گردد و با تلاش‌های سرمایه کمپرادوری که در صدد بسط نفوذ خود در اقتصاد کشور است و با مساعی قشرهای بالای طبقات ثروتمند تقویت می‌گردد، مخالفت موثر صورت گیرد و هرچه بیشتر روابط تجارّتی با کشورهای داخل حوزه بازرتری بسط و توسعه داده شود و از مزایای سیستم تجارت بازرتری برای پیشرفت اقتصاد کشور استفاده صحیح بعمل آید. البته در تحلیل آخری تا هنگامی که تجارت خارجی کاملاً ملی نگردیده و بدست دولت متمرکز نشود، نمی‌توان بهبودی واقعی را در تجارت خارجی انتظار داشت و این امر هنگامی تحقق پذیرفته می‌تواند که درین مرحله تاریخی یک حکومت دموکراتیک و ملی که نمایندگی از منافع و مصالح خلق‌های کشور می‌نماید، ایجاد گردد.

توسعه روابط تجارّتی نوع بازرتری را به زیان خود می‌دانند.

اکنون تجار کمپرادور نه فقط با نفوذ تجارت و سرمایه خصو صی خارجی در اقتصاد کشور مخالفت نمی‌کنند بلکه با تمام قوا بسط آنرا خواستارند. بهمین جهت در مرام نجات بخش خلق‌های افغانستان در مرام دموکراتیک خلق گفته می‌شود: «یکی از عوامل ضعف اقتصادی مملکت و نفوذ استعمار جدید و امپریالیستی اینست (که قسمت بیشتر) تجارت خارجی ما در دست عده محدودی از نمایندگان کمپنی‌های انحصارات خارجی و تا جران بزرگ محتکر و کمپرادور داخلی و خارجی قرار دارد.

اینها در بدل صدور مواد خام، اموال و اجناس غیر ضروری و غیراقتصادی را بمقصد منفعت‌جویی خویش وارضای تفاخرات قشرهای تجمل پرست وارد نموده و در نتیجه موجب اسراف، فرار سرمایه و اسعار مملکت می‌گردد و هم به رشد صنایع ملی و استحکام استقلال اقتصادی لطمه سنگین وارد می‌سازد.»

بدیهی است که هر فرد وطنپرست و صدیق بمصالح خلق افغانستان و علاقمند به رشد کشور به این عقیده است که عاجلاً باید کنترل کامل بر تجارت خارجی برقرار گردد، دست تجار و نمایندگی های انحصارات خارجی در امور تجارّتی گرفته شود و محیط عمل تجار دلال و کمپرادور شدیداً محدود گردد و با تلاش‌های سرمایه کمپرادوری که در صدد بسط نفوذ خود در اقتصاد کشور است و با مساعی قشرهای بالای طبقات ثروتمند تقویت می‌گردد، مخالفت موثر صورت گیرد و هرچه بیشتر روابط تجارّتی با کشورهای داخل حوزه بازرتری بسط و توسعه داده شود و از مزایای سیستم تجارت بازرتری برای پیشرفت اقتصاد کشور استفاده صحیح بعمل آید. البته در تحلیل آخری تا هنگامی که تجارت خارجی کاملاً ملی نگردیده و بدست دولت متمرکز نشود، نمی‌توان بهبودی واقعی را در تجارت خارجی انتظار داشت و این امر هنگامی تحقق پذیرفته می‌تواند که درین مرحله تاریخی یک حکومت دموکراتیک و ملی که نمایندگی از منافع و مصالح خلق‌های کشور می‌نماید، ایجاد گردد.

توسعه روابط تجارّتی نوع بازرتری را به زیان خود می‌دانند.

اکنون تجار کمپرادور نه فقط با نفوذ تجارت و سرمایه خصو صی خارجی در اقتصاد کشور مخالفت نمی‌کنند بلکه با تمام قوا بسط آنرا خواستارند. بهمین جهت در مرام نجات بخش خلق‌های افغانستان در مرام دموکراتیک خلق گفته می‌شود: «یکی از عوامل ضعف اقتصادی مملکت و نفوذ استعمار جدید و امپریالیستی اینست (که قسمت بیشتر) تجارت خارجی ما در دست عده محدودی از نمایندگان کمپنی‌های انحصارات خارجی و تا جران بزرگ محتکر و کمپرادور داخلی و خارجی قرار دارد.

اینها در بدل صدور مواد خام، اموال و اجناس غیر ضروری و غیراقتصادی را بمقصد منفعت‌جویی خویش وارضای تفاخرات قشرهای تجمل پرست وارد نموده و در نتیجه موجب اسراف، فرار سرمایه و اسعار مملکت می‌گردد و هم به رشد صنایع ملی و استحکام استقلال اقتصادی لطمه سنگین وارد می‌سازد.»

همچنین بموجب قرار دادی که موجود است اتحاد شوروی حاضر گردیده که کودکیمیایوی مازاد از مصرف داخلی محصول فابریکه کود مصنوعی مزار شریف را پس از آنکه فابریکه به تولید آغاز نماید خریداری بکند. صدور گاز به اتحاد شوروی بقیمت‌های خیلی مساعد، در تجارت خارجی افغانستان مقام برجسته و مهمی را احزای می‌کند که در یکی دو سال دیگر اولین قلم عمده تجارّتی ما را تشکیل خواهد داد.

شماره نهم)

برخی از لغات و اصطلاحات سیاسی و اقتصادی

دری :

عینی (ابژکتیف): عبارت است از آنچه که در خارج از ذهن و مستقل از شعور انسان وجود دارد.

بهره مالکانه (رانت فنودال):

بهره زمینی که نتیجه کار زاید دهقان است و بوسیله مالک زمین غصب می‌شود. بهره مالکانه بصورت بیگاری بهره جنسی و بهره نقدی در می‌آید.

مسأله ارضی:

مجموع مسایل مربوط به وضع د هقانان و مالکیت زمین و مناسبات تولیدی در زراعت و مبارزهٔ په وضع پوری د مربوطو مسائلو مجموع.

د ارضی مسألی حل د ارضی دموکرا تیکو او اساسی اصلاحاتو له لاری کپړی.

ترقی (بیشرفت):

بسط و توسعه از ساده به پیچیده و از ادنی به عالی. جامعه بشری بطور کلی علی‌رغم برخی درجات آنها و جهش‌های قهقرائی، جاده ترقی را سیر کرده است.

دگم: احکامی که بصورت تعبدی و غیر نقادانه بدون در نظر گرفتن تغییر شرایط و محاسبه قوا، قابل تطبیق دانسته می‌شود. احکام جزئی یا احکام غیر قابل تغییر، جزم‌بات.

دگماتیسیم (شیوه جزئی): انطباق احکام بدون برخورد نقادانه بدان‌ها و بدون محاسبه شرایط و احوال.

عوامفریبی (مردم فریبی، دماگوژی): ا

غواء خلق از طریق دادن وعده‌ها و شعارهای فریبنده. عوام‌فریبی یکی از شیوه های اساسی سیاست سرمایه داری است.

ماجراجوئی (آوانتریسیم): توسل به عمل بی‌اساس و بدون محاسبه و قوه و شرایط واقعی. عملی که سرانجام محکوم به شکست است.

پراتیک (عمل): فعالیت انسان برای ایجاد شرایط ضروری حیات اجتماع. اشکال عمده پراتیک عبارتند ل از تولید، مبارزه طبقاتی و تحقیق علمی.

گوستافو چیکوا

جولیوس فوجیک فرزند قهرمان خلق چکوسلواکیا و مبارز سرسپرده راه صلح و دنیای نو که سراسر زندگی درخشانش مشحون از جانبازی‌ها و وطن‌پرستی‌های پرافتخار است، در سالهای جنگ دوم جهانی توسط اشغالگران فاشیستی بعد از شکنجه‌های تحمل‌ناپذیر و وحشیانه، محکوم به اعدام شد. وی در دورانی که پاشنه سیاه فاشیست‌های آلمان ملت چکوسلواکیا و سراسر اروپا را با وحشت می‌کوبید و مدنیت بشری را به غارت و تباهی می‌کشید در زندان در تیره‌ترین روزهای زندگی در زیر شکنجه‌ها و ضربه‌های وحشت‌آور «زیر چوبه دار» را نوشت. این کتاب که حماسه جاویدان زندگی انقلابی جولیوس فوجیک در مسیر مخاطرات و دشواری‌های سرسخت مبارزه است، از پنجره زندان تا آخرین سنگرهای رزم و نبرد ملت‌ها و بنای دنیای نوین پخش گردید. این کتاب به اکثر زبان‌های دنیا ترجمه و صدها بار به چاپ رسیده است. کتاب در زیر چوبه دار که هنوز الهام بخش مدافعان دلیر و رزمندگان راه رهایی بشریت است نمونه شهامت و تحمل یک مبارز واقعی را درذهن توده ها بیدار می‌سازد و در بیکار زندگی مبارزان را نیرو می‌بخشد تا در نبرد سرنوشت بی‌امان به پیش روند. داستانی که درین جا تقدیم می‌شود قسمتی از کتاب خاطرات گوستا فوجیک و رفیق هم‌رزم و همسر باوقای جولیوس فوجیک است.

دهنم را فارغ ساختم.

آنها (نازی‌ها) می‌خواستند که سرهای ب شکسته و خم شدهٔ ما را در کنار جاده‌ها مشاهده کنند ولی من این هوس آنها را با خاک یکسان خواهم نمود. دوباره به اتاق بر گشتم، قلبم مانند زنگ کلیسا می‌زد. مسأله عمده در نزد من این بود که آنها نباید

بعد بطرف طاغچه خزیدم و آهسته

خود را به آب گذر کشاندم وقتی به پیرامون خود نگریستم، همه جارا تاریکی شب فرا گرفته بود، خوف سقوط از ششمین منزل اپارتمان آنا در دهنم گذشت.

به زنگ‌ها جواب نخواهم داد و همه چیز ختم خواهد شد. ولی به زودی

نخواهد یافت.

زنگ پیوسته نواخته می‌شد. دوباره برخاستم پنجره‌ها کا ملأ تاریک بود، ولی جریان برق طوری اتصال داشت که باید اتاق روشن می‌بود. فوراً دریافتم که «رودی پراوو» جریان برق را قطع کرده است. پرده را کشیدم و پنجره مخفی را باز نمودم.

ترجمه از م. «بری»

ناوقت به خانه برگشتم، میل شدید به خواب در آن نیمه شب مرا در خود می‌پیچاند که ناگهان صدای زنگ‌ها دوباره مرا بیدار ساخت. از بستر بیرون پریدم. صدای شدید ضربان قلبم را احساس می‌کردم.

سعی نمودم قلبم را آرام ساخته و بخود بگویم خواب دیده ام، مگر وقتی چشمانم را گشودم صدای زنگ‌ها دوباره بگوشم رسید.

آنهایی که با نازی‌ها در نبرد بودند صدها بار طنین این زنگ‌ها را شنیده و با صدای آن آشنایی کامل داشتند. نخستین چیزی که در ذهنم خطور کرد این بود که گشتاپو در جستجوی جلیوس است. از بستر بیرون شدم و بطرف اتاق تاریک قدم برداشتم، ناگهان بایم به زمین میخ‌کوب شد بخود گفتم: «در را نخواهم گشود». دوباره بسوی بسترم برگشتم و لحاف را طوری بستم کشیدم که دگر صدای سنگین زنگ‌ها را

^[1] جولیوس فوجیک فرزند قهرمان خلق چکوسلواکیا و مبارز سرسپرده راه صلح و دنیای نو که سراسر زندگی درخشانش مشحون از جانبازی‌ها و وطن‌پرستی‌های پرافتخار است، در سالهای جنگ دوم جهانی توسط اشغالگران فاشیستی بعد از شکنجه‌های تحمل‌ناپذیر و وحشیانه، محکوم به اعدام شد

پرچم

د افغانستان د سولک دموکراتیک انځارو خپرونکی

د افغانستان د سولک دموکراتیک انځارو خپرونکی

د افغانستان د سولک دموکراتیک انځارو خپرونکی

په پښتو نستان کې د ضد استعماری مبارزو نوی څپې

د پښتنو په سیمو باندی د انگریز او پاکستان د استعمار د نژدی دوو سوو کلونو تسلط په حقیقت کی د استعماری وحشت او برریت د زړه دردوونکی ظلم او جبر، قتل عام او استثمار یو اوږد غمجن داستان دی چه هره پاڼه یی د انسان او انسانیت په وینو لیکله شویده. استعماری قوتونه د خپلو استعماری مقصدونو د سر ته رسولو په خاطر د هیڅ ډول غیرانسانی سلوک نه مخ نه دی اړولی او ترڅی خاطری به یی د تل د پاره د پښتنو د ملی آزادی د تاریخ په زړه کی ثبت وی.

خو دښمن په هیڅ ډول و نه شو کولی چه د خپل فشار ترمنگلو لاندی د پښتنو ملی مقاومت مات کړی او د هغوی د ملی خپلواکی د نهضت مخه ونیسی.

پښتانه د استعماری مریتوب د زنجیرونو د ماتولو، د خپلی خاوری د تمامیت او د خپل ملی حاکمیت د گټلو د پاره د ټولو استعماری یرغل گرو او غاصبینو په مقابل کی په ډیره قهرمانی سره جنگیدلی او جنگیړی چه د زړورتیا او میرانی یادگارونه ئی د هیواد په هر گوټ کی ولاړ دی او د خپلی خاورې هر موتی یی د دښمن په وینو لړلی دی او په خپله یی هم بی‌شماره قربانی ورکړی دی.

خو په ډیره خواشینی سره وینو چه د نامسا عدو داخلی او خار جی شرا یطو او د استعمار د ردسایسو له کبله د دوی د مبارزې او قربانی ورکولو سلسله لا تر اوسه جاری ده او تر هغه پوری به جاری وی چه له خپلی خاوری څخه

اود تل دپاره له خپل هیواد څخه د استبداد او ستم، استثمار او بی‌عدالتی ریښی وباسی.

د قصه خاوی او چارسدی قتل عامونه د انگریزی استعمارگرو او پاکستاني جایگردارانو د استعماری تسلط په مقابل کی د پښتنو د ملی آزادی د انقلابی مبارزې او قربانیو دوه نه هیریدونکی مثالونه دی. د ۱۹۳۰ کال د اپریل په ۲۳ د انگریزانو استعماری لښکرو په پښتنو مجاهدینو باندی د قصه خاوی په بازار کی د گډولی داسی باران و او اراوه چه په څو دقیقو کی ئی د پېښور ښار د مبارزانو په وینو رنگ کړ. او څه نه څه یولس سوه تنه ئی شهیدان او ټپیان کړل، په زرگونو کسان ئی د آزادی غوښتلو په گناه په زندانونو کی واچول.

د همدی انقلابی ورځی په خاطر و فریاد چه د ثور په ۳ د پیښور په شاهي باغ کی د پښتونستان د آزادی غوښتونکو زلمیانو له خوا د ارباب سکندرخان په مشرۍ یوه بی‌ساری جلسه جوړه شوی وه چه په هغی کی خان عبدالولی خان، اجمل خټک او نورو مشرانو او په زرگونو تنو خلکو گډون کړی و. جلسه وروسته د مظا هری په شکل د شهیدانو د مزار خوا ته روا نه شوه او د افغانی قونسلگری له مخی نه د تیریدو په وخت کی یی د افغانستان جنډي ته تودی چکچکی وکړلی. خبريال وائی چه خلکو د ارباب سکندرخان ولیخان او اجمل خټک په غاړو کی د گلونو امبلونه واچول او د لاسی بمونو په خلاصو لوسره یی ډیری ډزی وکړلی. په دی جلسه کی خان عبدالولی خان یو اوږد تقریر وکړ او په هغه کی ئی د پاکستان د واکمنو له خواله پښتنو سره د یولړ هغو ظلمونو یادونه وکړله چه په اقتصادی، ثقافتی او سیاسی ډگر کی شوی دی. وروسته تر هغه ښاغلی اجمل خټک او نورو مشرانو او شاعرانو خپل تقریرونه او شعرونه واورولې جلسه پداسی حال کی چه د پولیسو له کنترول نه هم وتلی وه د پښتونستان زنده باد، فخر افغان زنده باد په نعرو پای ته ورسیده.

برخیز وطن!

بیدار شو! بیدار شو! ای ملت بلاکشیده، تو می‌توانستی در نخستین صفت باشی

اما از بدبختی و کاهلی واپس ماندی و زیون شدی

*

بیدار شو وطن! اگر برنخیزی دیگر هر گز برنخواهی خاست

واگر هم بیدار شوی تنها آنقدر فرصت خواهی یافت که نامت را بر سنگ گورت بکنی

*

بیباوطن! برخیز و جبران کن

در يك ساعت بزرگ خطاهای یک قرن را

«بتوفی قهرمان و شاعر ملی مجار»

روز اول می در گلپهار

خبرنگار پرچم از گلپهار اطلاع میدهه که به مناسبت روز اول می جمع کثیری از کارگران پیشرو فابریکه نساجی گلپهار با شتراک عده‌ی از دهقانان، معلمان و روشن فکران ترقی‌خواه ولسوالی کوهستان از ساعت چهار الی شش بعد از ظهر یازده تور ۱۳۴۷ در باغ عمومی گلپهار اجتماع نمودند و جشن پرافتخار کارگران را باشور و شوق خاصی تجلیل کردند.

در این اجتماع عده‌ی از کارگران دلیر و روشنفکران مترقی و معلمان وطن‌پرست در بارهٔ وضع زندگانی رقتبار کارگران و دهقانان افغانستان و استثمار بی‌رحمانه آنها توسط کارفرمایان و ملاکین خطابه‌های آموزنده و مستدلی ایراد کردند که از طرف حاضران با گرمی و حرارت بدرقه شد.

در پایان این اجتماع فیصله بعمل آمده‌که بعد ازین هرسال روز اول می به حیث روز کارگر در گلپهار تجلیل گردد.

اخراج کارگران سپین زر شرکت

پانزده نفر از فارغان صنف نهم ښوونځي صنايع کابل که در شعبات فني سپين زر شرکت ايفای وظيفه مينموند، به ادارهرچم مراجعه و يا دداشتی ميني بر اينکه بدون موجب از طرف کارفرمایان آن شرکت کار اخراج شده اند، تسليم دادند. در ياد داشت اضافه می‌شود که موضوع را به وزارت معارف نیز (که ايشانرا بعد از فراغ تحصیل به سپين زر شرکت معرفي کرده بود) عرض کرده

اند ولی تاکنون به نتيجه ئی نرسیده اند.

پرچم: اینهم گروه دیگری از بیکاران که به لشکر هشتاد هزار نفری گذشته علاوه می‌شود، بدون اینکه حکومت درین زمینه کوچکترین مسؤولیتی احساس کند.

تظاهرات روز…

جنگلک و حجاری و نجاری راه شهر را در پیش گرفت و با کف زدن‌ها و خروش غیرقابل وصفی پل آرتن را عبور و به مطبعه معارف (فرانکن - وسیله نفوذ استعمار فرهنگی) رسید و در آنجا توقف کرد.

ولی کافر مایان آن با وجود بافشاری و شور کارگران مطبعه که آرزوی اشتراک درین جشن کارگری از چهره های گرم آنان پیدا بود، با سماجت خاصی از خروج کارگران جلوگیری می‌کردند، و علی‌الرغم مقاومت آنها کارگران مطبعه و همچنان لحظه‌ئ بعد شاگردان ښوونځي میخانیکي (کارگران ماهر آینده) با سایر رفقای کارگر خود در امر ادامهٔ مظاهره اشتراک کردند.

مظاهره در شهر داخل شد و هزاران نفر از شهریان کابل به شمول پیشه وران، دکانداران، کارگران وکشاپ‌های خصوصی و سایر حوزه های کارگری مانند شرکت سرویس، خانه سازی، مطابع مرکز، مامورین و روشنفکران در میتنگ‌های مختلف آن که بالترتیب در پل باغ عمومی، سپاهی گمنام، سینمای پامیر، تیمورشاهی، پارک و پارک زرنگار صورت گرفت، شرکت کردند.

درین میتنگ‌ها نمایندگان حوزه‌های مختلف کارگری شهر، جوانان و محصلان و نمایندهٔ سازمان دموکراتیک زنان سخنرانی‌ها و اشعار پرشور و آموزنده‌ئ در اهمیت روز اول می، وضع زندگی، شرایط ناگوار کار، حیات مصیبت بار و استثمار و ستمگری طبقات حاکمه و محافل سیاسی آن ایراد کردند که با شعارهای «فرخنده بادجشن اول ماه می»، «پیروز باد نهضت جوان کارگری در کشور»، «نابود باد فیودالیزم دشمن عمده طبقاتی خلق»، «سرتکون باد امپریالیزم»، «پیروز باد مبارزه خلق ویتنام»، «نابود باد ستم سرمایه و ارتجاع» و «ما نان لباس صحت و خانه می‌خواهیم به گرمی استقبال می‌شد.

دکندهار په ښارکی

د دکاندارانو اعتصاب

د پرچم خبريال دکندهار د ښار څخه خبر ورکوی چه د ثور د مياشتی په لومړيو ورځو کی دکندهار د ښار د هرات په بازار کی د حاجی نظرجان د سرای د خاوند د بدی روپي او په کرایه کی د اضافه ستانی له کبله څو سوو دکاندارانو خپل دکانونه وتړل او په اعتصاب یې لاس پوری کړلېر.

خبر یال وایې چه د نوموړی سرای خاوند سریره پردی چه په بیوزلو دکاندارانو باندی ستم کوی د آپارتمانو، سرایو او کورونو د نورو مالکانو په څیر د دولت د مالچې ادا کولو ته هم غاړه نه یدی.

پرچم: په کله غوښتنه کوی چه د بیوزله کسبگرو او د کاندارانو د حمايې او مصونیت د تأمین لپاره دی تر عادلانه شرایطو لاندی د کړايې قوانین وضع شی او په کلکه دی تطبیق شیر خو باید کسبگر او دکانداران ویوهیړی چه تر څو خپلی صنفی اتحادیې میخ ته رانه ولی او سره متحد نشی د مالکانو ظالمانه بهره کشی به همدا راز دوام لری.

از صفحه اول

طبقات و مبارزه …

ساختمان طبقاتی جامعه:

در هر جامعه طبقاتی، طبقات مطابق به مقای که در جامعه دارند به طبقات اساسی «اصلی» و غیراساسی «فرعی» تقسیم می‌شوند.

طبقات اساسی عبارت از آن طبقاتی استند که بدون آنها شیوه تولید مسلط در جامعه موجود بوده نمی‌تواند و مستقیماً در هر جامعه با شیوه تولید در ارتباطند. در جامعه‌ای که در آن طبقات متخاصم و جود دارد، این طبقات عبارتند از صاحبان وسایل تولید و طبقه اسیر یعنی طبقه فاقد وسایل تولید.

در جامعه بردگی بردگان و صاحبان برده، در جامعه فئودالی دهقانان و فئودالها، در جامعه بورژوازی، کارگران و سرمایه‌داران طبقات اساسی جامعه طبقاتی اند که یکی از آنها (صاحبان برده، فیودال‌ها، سرمایه داران دارای وسایل تولید و صاحب قدرت سیاسی و استثمار‌گرنند و دیگر آن توده‌های اساسی بردگان، دهقانان، کارگران) استثمار شوندگان و محروم از همه چیزند. روابط میان این طبقات بنابر منافع متضاد همیشه آشتی ناپذیر باقی می‌ماند. بطور ساده بنفع سرمایه دار است که کارگر را مجبور می‌کند تا جای ممکن بیشتر و بیشتر تولید کند و کمتر و کمتر به وی مزد دهد. واضح است که عکس آن بنفع کارگر است.

پرچم

هره دوشنبه خپریږی

د تأسیس کال : ۱۳۴۶ (کب)

د امتیاز خاوند او مسؤول مدیر: سلیمان (لائق)

آدرس: غوثی مارکیټ محمد جانخان واټ

کابل افغانستان

د جریدی جاری حساب نمبر : ۳۸۵۳ - پښتنی تجارتي بانک

سبا: جریده‌یې که قبلا بنام (فردا) اعلان شده بود عنقریب نشر می‌شود.

بازتاب و تدوین و تحیتال: قاسم آسمانی. مارچ ۲۰۲۳

اوپرده لار

په ټوله سيمه كې باران اوری
آسمان ناری وهی وربخ ژاړی
زموږ د مخه په يوه خره باندي
يوی كډه ليریدی، اوږده لاره نغاری

خو زړی خولی په باران لندي
په خړی پرېي اوپه تری داری وهی
شبیته گن بوډا له ښځی سره
پسی روان دی سختی لاری وهی

د ښځی غیړی یو ماشوم ویده دی
كله چه تالنده شی ورپیردی
موږ یې را ټینگ کړی چه دی وژاړی
سر یې خپل زړه ته برابر کیردی

د باران خاڅکی لکه غشی راځی
سوږ باد په سترگو لکه ستنی لگی
د لار تیری شگی په لوڅو پښو
د چرو څوكو په شان سوئی لگی

د بوډا پوزی نه او په خاڅی
باد چه پیاوړی شی څگیړوی کوی
كله چه وپړزی نو شكر وایې
بیا چه راپورته شي ستمی وهی

ای پردیسانو، دوطن زمنو!
ستاسی مرستون او ستاسی کور چیري؟
چیری خارپوزی، چیری لویی کوی
ستاسی مرستون او ستاسی کور چیري؟

آیا در رسی د نړی سندری
چه درست بشر یو کلی کور بولی؟
خو تا پخپل پراخ هیواد کی ولی
نه څوك شریك او نه خپل وروږ بولی

باران ته گوری چه قطره قطره دی
سره پوښی نو سیلاب جوړ کړی
بیا چه په یوه لاره کی سر کیردی
کافی پری باسی او گرداب جوړ کړی

په ټولو سيمه كې باران اوری
آسمان ناری وهی وربخ ژاړی
زموږ د مخه په يوه خره باندي
يوه كډه ليریدی اوږده لار نغاری

«سلیمان لایق»

گذشته از این طبقات اساسی در جامعه استثماری، طبقات غیر اساسی که مستقیماً با شیوه مسلط تولید در ارتباط نیستند نیز وجود دارند مثلاً در جامعه بردگی، دهقانان آزاد و پیشه وران، در جامعه سرمایه داری بغیر از بورژوازی و طبقه کارگر، دهقانان و زمینداران بزرگ و غیره و همچنین گروه‌ها و قشرهای مختلف اجتماعی مثل روشنفکران، روحانیون و غیره، طبقات غیر اساسی یا فرعی اند. طبقات فرعی و قشرهای اجتماعی معمولاً درین مبارزه خطمشی خاصی ندارند و در طرف یکی از طبقات متخاصم اساسی قرار می‌گیرند و از منافع آن طبقه دفاع می‌کنند.

(باقی در آینده)

دولتی مطبعه